

СВЕТОСАВНИК

СЛОБОДНЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕНОШКОЛСКЕ ОПШТИНЕ „СВ. САВА“

230 Station St., CARLTON NORTH, VIC., 3054

Бошко Југовић на коњу

Речи
које вам
ја рекох
дух су
и живот су.

господ исус поручује:

Небо и земља
ће проћи,
али речи моје
неће проћи.

НЕДЕЉОМ И ПРАЗНИЦИМА
У ХРАМУ СВЕТОГ САВЕ
СЛУЖИ СЕ СВЕТА ЛИТУРГИЈА
СА ПОЧЕТКОМ У 10. ЧАСОВА ИЗЈУТРА

ЗА СВЕ ВЕРСКЕ ПОТРЕБЕ
ОБРАТИТЕ СЕ СВОМЕ СВЕШТЕНИКУ
О. ДРАГОМИРУ ШИПОВЦУ: 366 8390

ПОМОЗИТЕ ИЗГРАДЊУ ЦРКВЕНИХ ОБЈЕКТАТА

С В Е Т О С А В Н И К

Издање Слободне Српске
Православне Црквеношколске
Општине 'Свети Сава' - Калтон
са благословом Њ.П. Епископа
Аустралијско новозеландског
Г.Петра

.....
Издази тромесечно

S V E T O S A V N I K

published by
The Free Serbian Orthodox Church
"St.Sava"-MELBOURNE
With the blessing of His Grace

Bishop Petar

.....
Published Quarterly

САДАШЊИ ИЗГЛЕД СПОМЕНИКА СРПСКИМ ЈУНАЦИМА, КОЈИ ИЗГИНУШЕ НА КОСОВСКОМ ПОЉУ 15/28. ЈУНА 1389. ГОД.

Драги Срби, ова година је Косовска година па ћемо у сваком броју писати о јунацима, властели и догађајима везаним са Косовски бој. Све остало ћемо оставити у страну да би оживели дух Косовски, без кога ћемо за Косовом изгубити и себе и Србију.

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА

НЕДЕЉОМ И ПРАЗНИЦИМА СВ. ЛИТУРГИЈА ПОЧИЊЕ У 10

СЕПТЕМБАР

- Среда 21. Рођење Пресвете Богородице
Света литургија почиње у 10. сати
- УТОРАК 27. КРСТОВДАН (пост)
Света литургија почиње у 10. сати

ОКТОБАР

- Четвртак 27. Света Петка Параскева
Света литургија почиње у 10. сати
- + НЕДЕЉА 30. НЕМА СЛУЖБЕ У КАЛТОНУ
СЛАВА К.С. СЕСТАРА У ЈАЛОРНУ
- ПОНЕДЕЉАК 31. Свети апостол и јеванг. Лука
Резање славских колача у 10. сати

НОВЕМБАР

- + Субота 5. Митровске задушнице
Служба и општи помен у 10. сати
- НЕДЕЉА 6. Помен краљевима: Петру II,
Александру и Петру I, у 10. сати
- Уторак 8. Свети Великомученик Димитрије
Света литургија у 10. часова
- Понедељак 21. Свети Арх. Михаило-Аранђеловдан
Света литургија почиње у 9. сати
- НЕДЕЉА 27. Божићне покладе

ДЕЦЕМБАР

- Недеља 4. Ваведење Пресвете Богородице
Св. литургија и причешће у 10. ч.
- Понедељак 19. Свети Чудотворац Николај
Св. литургија у 9. и резање Колача

ДОЛАЗИТЕ РЕДОВНО У ЦРКВУ И БУДИТЕ ДЕО ОД ЦРКВЕ. ТИМЕ ЋЕТЕ ЗАДОБИТИ БЛАГОСЛОВ СЕБИ И СВОЈОЈ ПОРОДИЦИ.

НАВИКАВАЈТЕ СЕ ДА ДОЂЕТЕ У ЦРКВУ НА ВРЕМЕ И ДА ОСТАНЕТЕ У ЊОЈ ДОК СЕ НАФОРА НЕ ПОДЕЛИ.

21—22. септембар

Рођење Пресвете Богомајке Свете Јоаким и свете Ана

Пресвета Богомајка родила се у галилејском градићу Назарету, који лежи на једној горској падини, на три дана хода од Јерусалима. У целој Галилеји није било незнатнијег места од Назарета: „Из Назарета може ли што добро бити?!“, питали су се Јевреји, чувши да се одатле јавио Исус. И баш ту живели су родитељи Пречисте, благодостиви брачни пар, Јоаким и Ана.

Свети Јоаким водио је порекло из рода Јудина и био потомак цара Давида.* Света Ана потицала је из рода првосвештеничкога, рода Аронова, као једна од кћери свештеника Матана.**

По стадима крупне и силне стоке коју су поседовали, Јоаким и Ана могли су се сматрати размерно богатима. Ипак, њихово право богатство биле су њихове добродетели: били су праведни пред Господом и чистим срцем чували су Његове заповести, будући свима познати не толико знатношћу свога порекла колико својим смирењем и милостивошћу. Свеколик њихов живот био је прожиман љубављу према Богу и милосрђем према ближњима. Сваке године они би раздељивали две трећине својих прихода — једну су приносили у храм Божији, другу раздавали сиромасима и странцима, а од треће су сами живели. Због њихове ретке побожности Господ је Јоакима и Ану и удостојио да постану родитељи Мајке Божије.

Но, те среће они су били удостојени тек у старости!

Пролазила је већ и педесета година њиховог брачног живота, а Ана је и даље остајала нероткиња. По схватањима Јевреја, бездетност је срамота и казна Божија за супружнике, и зато је фарисејски закон дозвољавао мужу да се разведе од

* Према предказањима пророка, обећани Спаситељ света требало је да произиђе из царског племена Давидова. Но, од времена вавилонског ропства, потомци цара Давида губили су мало помало своја права а, када се узвисило племе Макавеја, нестала су сва одличја царског племена и оно је постало као и сав прост народ.

** Матан је имао три кћери — Марију, Совију и Ану. Марија је, по удаји, родила Саломију, мајку св. Јована Богослова. Совија је, удавши се, родила Јелисавету, мајку св. Јована Претече. Света Ана постала је мајком Пресвете Богородице.

неплодне жене. Али, Јоаким, човек праведан, веома је волео и поштовао своју супругу Ану због њене необичне кротости и високих врлина, и није хтео да тражи развод. Са жалошћу, али безропотно носили су они заједничко бреме кушања и наставили да живе у посту, молитви и делима милостиње, укрепљујући се узајамном љубављу и не губећи наду да је Бог увек властан да помилује слуге Своје. И нису престајали да се моле Господу да им подари чедо...

О једном великом празнику, Јоаким је по обичају донео у Јерусалимски храм богате дарове. О, колика је била његова жалост када је ондашњи првосвештеник Исахар одбио да прими те дарове речима: „Твоји се дарови не смеју примити зато што си бездетан. Због неких тајних прехова ти немаш Божији благослов!“ Потом се на Јоакима окомио неки Јеврејин из племена Рувимова, говорећи: „Зашто се журиш да пре мене принесеш Богу дарове? Зар не знаш да си недостојан да их са нама приносиш, будући да ниси оставио порода у Израиљу?“

Ови прекори заболели су и ранили Јоакима до дна душе. Крајње ожалошћен, изишао је из храма, тешко преживљавајући понижeње и забрану. Свеопшта радост тога празника претворила се за њега у болни плач... Погружен у тугу, он се није вратио у свој дом, него је из храма отишао у пуста места, где су пасла његова стада. Тамо му је било лакше да у молитвеним сузама излива пред Господа јад, који му се накупио. У тој осами, он се опоменуо како је Бог у старости разрешио Авраамову неплодност и жарко заискао за себе такво чудо свише: „Госпoде Боже, удостој ме да се назовем оцем детета, као што си некада удостојио Авраама! да ме људи не сматрају од Тебе одбаченим и да ме не презиру!“, молитвено је вапио Јоаким. Са молитвом је онда здружио и строги пост и четрдесет дана није хтео да окуси хлеб. На многе предлоге пастира да се поткрепи хлебом он је свеједнако одговарао: „Нећу храну у уста ставити и у дом се нећу вратити. Нек ми храна буду сузе моје и дом нек ми буде ова пустиња, док ме не услиши и не посети милошћу Господ Бог Израиљев“.

У међувремену, глас о увреди коју је доживео Јоаким у Јерусалиму у храму због бездетности, и о безутешном његовом плачу, дошао је и до праведне Ане. Тешко је описати њену узнемиреност и тугу због орамоте супругове. „Сада сам проклетија од свију људи! од Бога одбачена; од људи погрђена, од мужа остављена! И због чега ћу пре да плачем? због свога удовиштва? или због бездетности? због своје осиротелости? или због тога што нисам достојна да се назовем мајком?“, вапила је. И горко је преридала свих четрдесет дана одсуства Јоакимовог. Њена слушкиња Јудита покушавала је да је утеши, али није могла. Ко да утеши ту бол дубоку као море?

Једнога дана, изнурена жалашћу, Ана је изишла из куће у свој врт и села под лаворово дрво. Уздахнувши из дубине срца и управивши поглед ка небу, опазила је на вршку дрвета гнездо са нежним птићима. Та слика је још више продубила рану њеног срца. „Авај мени, бездетној!“, узвикнула је, са мучком се уздржавајући од ридења. „Ја сам грешница од свих кћери Израилевих и пониженија од свију жена! Све оне носе на рукама својим децу, све се утешавају чедима својим. Само сам ја лишена такве утехе. Све њих Црква Божија прима са даровима за рођење детета. Само сам ја одбачена од Цркве Бога мојега! Нисам се уподобила чак ни птицама ни зверима, које имају младе, ни земљи која доноси род! Тешко мени, Господе! Само сам ја као пустара безводна, без живота и растиња! Адонају, Савате! Ти си Сари дао у старости сина Исака, отворио си утробу Ани, мајци пророка Самуила. Призри сада на мене и услиши молитву моју! Разреши бол срца мојега и покажи ме плодородном. Оно што будем родила, принећу на дар Теби!“ И док је тако јецала, изненада, појави се пред њом арханђео Гаврило и рече јој: „Ана, Ана! Услишена је молитва твоја! Уздисања твоја прошла су облаке и сузе су твоје пред Бога пале! Гле, затруднећеш и родићеш преблагословену кћер! Кроз Њу ће бити благословени сви — нараштаји земаљски и даће се спасење свету. И наденућете јој име Марија!“ Изустивши то, арханђео постаде невидив...

Чувши небеску благовест, Ана се поклониле Богу и ~~у~~кликну: „Жив је Господ Бог! Ако родим дете, даћу га Њему на служење. Нека служи Богу и нека хвали свето име Његово у све године живота свога, дан и ноћ!“ Испуњена неизрецивом радосћу, Ана брзо крену у Јерусалим, да тамо у храму заблагодари Богу за милостиву посету.

У међувремену, одмах после јављања Ани, арханђео Гаврило изненада се појави и пред Јоакимом у пустињи: „Јоакиме, Јоакиме! Бог је услишио молитву твоју и изволео да ти даде Своју благодат. Жена твоја Ана затруднеће и родиће ти Кћер. Њено ће рођење бити радост васионом свету. Иди у Јерусалим, у цркву Божију. Тамо, код Златних врата сретнеш супруга своју Ану. И њој је јављено исто што и теби!“ Запренашћен и обрадован јављањем архистратига Господњег, Јоаким сместа оде, по упутству, у Јерусалимски храм. Код Златних врата он заиста сусретне Ану, која се тамо молила. Радосни супружници испричали су једно другом благовест Божију, дату им преко небесног посланика, заблагодарили Богу у храму и вратили се у свој назаретски дом.

Деветог дана месеца децембра овета Ана је зачела пречисту Кћер, Богородицу, и родила је осмог септембра следеће године.

ВИДОВДАНСКА ПРОСЛАВА

Наша црква је обележила Видовдан и ове године по могућностима. Прослава се одржала у Норт Мелбурну, а помен у цркви. Оба пута дошло је доста света да се потсети на Косово - старо и ново, а и да се Богу помоли за пале српске витезове од Косова све до данашњег дана.

Прослава 25. јуна је почела Српском химном, после које је наш свештеник одржао предавање о значају и улози косовског опредељења. На крају је рекао:

"Косово нам је браћо Срби у опасности. И не само Косово, већ и Метохија, а са њима: Македонија, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Далмација, Лика, Кордун, па Славонија, српска Војводина и ужа-снута Србијица. Ко чита знаке прошлости видеће да је од Косова тако.

Кад су Турци окупирали српске земље, многи су се потурчили. Кад је Аустрија окупирала западне српске крајеве, она је католичила и однарођавала народ српски. Сад кад су комунисти завладали, употребљавају опробане методе прошлости: преводe маловерне у комунистичку партију и од њих праве нове јањичаре, који постају немилосрдни баш према свом народу. Ово што се сад дешава са српским народом, ујдурма је црне и црвене интернационале. Десетинама година су на заједничком послу, и нажалост, успели су много. Али наша жалост може да се окрене на радост. Срби увиђају "у чему је пропаст, у чему је спас".

Вама старијим, правим политичким емигрантима, треба срце да је весело, јер сте доживели да је стасала генерација у отаџбини која ће продужити вашим путем борбе за спас и опстанак српског православља и Светосавља...

Ево, примиче се Шестогодишњица косовског боја. Српска црква у Отаџбини се спрема да свечано обележи тај дан слављем у Грачаници и да пренесе мошти од светог цара Лазара у Раваницу. И ми би овде треба-

ли да обележимо тај значајан догађај. Зато би већ сад требали о томе мислити..."

Затим су деца одрецитовала неколике песме, одиграла неколика сплета српских игара и онда се продужило са игранком.

Дугујемо захвалност ЦШО из Ст.Албанса,ФК Србија, као и ФК Синђелић што су послали своје фолклорне групе да увеличају ову Видосданску прославу.

ОПЕТ ЛАЗО НА КОСОВО КРЕЋЕ

На Видовдан ове године кренуле су мошти светога цара Лазара кроз српске покрајине, да би догодине о Видовдану биле на Косову у прекрасној Грачаници. Из Саборне цркве донешен је у фрушкогорску Раваницу, и ту ће боравити 2. месеца. Хиљаде народа српског дочекало је честитога кнеза, који је морао 1942. због усташког злодела да буде пренесен у Београд.

Свештеници епархије сремске уносе кивот са моштима Св. кнеза Лазара у манастирски храм

Преносимо вам део говора епископа Банатског Амфилохија, изговореног у Раваници:

"Видовдане мој очињи виде,
Тобом видим што други не виде,
Видим Лаза честитога кнеза
Бесмртнога косовског витеза
И са њиме јато мученика,
Из крви им изникли божури,
Из костију знак Часнога крста,
Своје небо носе на три прста.
Вера им је основа прегнућа,
А зеница Пресвета Тројица.
Сви осташе у бој на Косово
За пресвето име Исусово!

Добро нам дошао Свети великомучениче, честити кнеже! Добро дошао у своју нову Раваницу око које су Твоје свете мошти окупљале неколико векова Твој поскитани и расејани народ! Твом поновном доласку се радује равни Срем Стефана Драгутина Сремскога, и васцело војводство српско. Радују му се Теби сродни древни фрушкогорски и Сирмијски мученици Ириниј и Димитрије и остали са њима древни и нови мученици, до најновијих: Рафаила Шишовачког и многи у наше зло време за веру православну закланих! Твом доласку се радује и цвет српске омладине, као невини јагањци поведени на заклање при крају другог светског покоља, која крвљу својом ороси питом Срем као и ти Твојом равно Косово!

Поред Раванице и овог народа у њој и око ње сабраног, данас поздрављају твој долазак и остали мученички и свети фрушкогорски манастири. На првом месту Крушедол и из њега света Ангелина, племенити изданак земље Арбанашке и свесрпска Мајка, са своја два сина Јованом и Максимом. Њена света рука, чувана у Крушедолу, вечити је путоказ и онима међу којима се родила и Србима чија је Мајка постала, и опипљив сведок: да је истина скупља од живота а саможртвена свечовечност једина права победа безумља старих и нових, насиља муратовских и садашњих.

Радују ти се, видовити Кнеже, и два патријарха Српска, Арсеније Чарнојевић и Арсеније Шакабента, а са њима епископи, митрополити, бројни народ и прваци Српски, који су са њима и за тобом, гоњени и прогоњени ишли у сеобе до Будима и Сентандреје и Нове Србије. Селили се и бежали али никад нису заборављали себе ни тебе, себе ни тебе, ни своје вечито огњиште Косово. Косово, своју најдубљу рану и најскупљу истину; свој Гетсимански врт, и онда и данас "оцрњен срамом и издајом". (...)

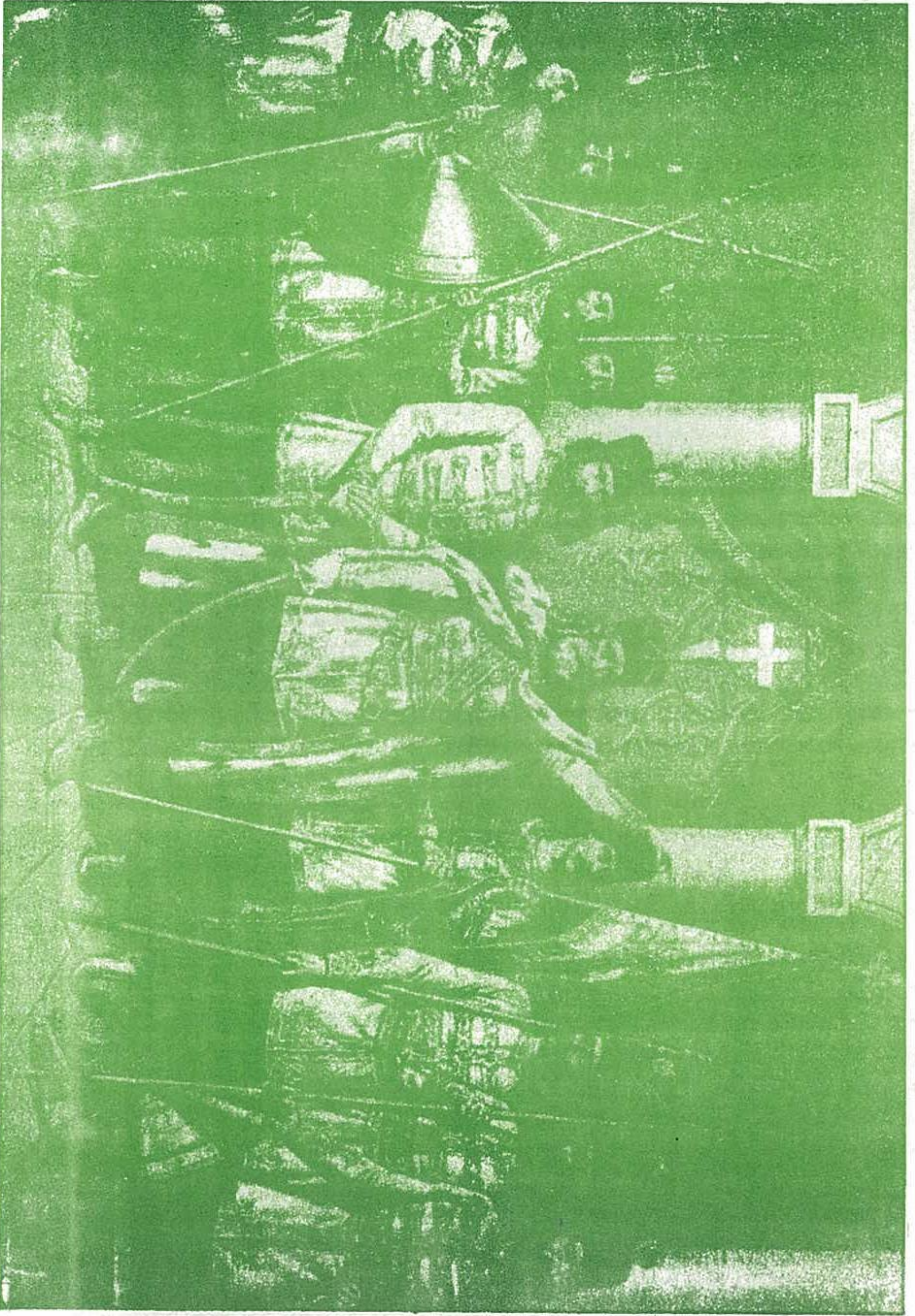
Радује се Твој духовни сродник и састрадалник Теодор Вршачки, у лицу овде присутних бројних Срба из Баната, који је за Христа и свој народ жив одеран.

Целивамо твоје свете мошти и радујемо се Твоме доласку и ми епископи Српски и цео народ православно с ове стране Саве и Дунава до питоме Славоније и брдовите Лике, до далматинског Косова, и где год има Срба Твојих потомака! Целивајући Твоје мученичке ране, благосиљамо зеницу Твога живота Пресвету Тројицу, која нам је даровала и Тобом нас вавек обогатила! Радујемо се што нас походиш, и што се после 600 година своје Косову враћаш, враћајући нас нама самима, нашој самосвести и памћењу. И' свемоћно сведочећи и нама и свима разумним бићима да је "земљско за малена царство а Небеско увек и до века!"

Видовдане мој очињи виде,
 тобом видим што слепци не виде,
 Видим Лаза честитога кнеза
 И у њему зору новог дана
 У васкрслем Христу запретана,
 Потврђеног заветом Косова
 Јединога пута Србинова."

Еп. банатски Амфилохије

Павле Цоргановић и Адам Стефановић:
„Југ Богдан и синови“

Гробља српских војника у Македонији

У каквом су стању гробља српских војника палих у Балканском рату у Македонији казује, покрај осталог, и кратка белешка са седнице Републичке конференције Социјалистичког савеза радног народа Србије, коју је објавила београдска дневна штампа 12. марта 1987. године. По тој белешци, један делегат је рекао: „да су гробља у Македонији, у којима су сахрањени српски борци, запуштена и да би нешто требало урадити да се она боље одржавају“. Њему је званични представник одговорио „да између две републике постоје договори који регулишу одржавање гробаља и да није потребно покретати неку посебну иницијативу“.

Постојање договора двеју република „који регулишу одржавање гробаља“ и стање тих гробаља два су различита појма. Они се ипак међусобно допуњују и на тај начин откривају незаинтересованост надлежних СР Србије и СР Македоније за судбину гробаља српских ратника. Ако је договор постигнут, његови су резултати видни и познати. Гробља су преко 40 година запуштена. Никоме није познато када ће се о њима почети да води неопходна брига.

Из југословенске штампе још се сазнаје да политички кругови СР Македоније не сматрају Балкански рат праведним, прогресивним и ослободилачким, већ поробљивачким, чиме се објашњава незавидна ситуација српских војничких гробаља.

Чудно је да се заборавља да је Версајски уговор, склопљен 28. јуна 1919. године, после победе Антанте над Централним силама, створио осам нових држава у Европи, међу њима и Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца. Том приликом Версајски уговор је признао и потврдио легитимитет Балканском рату укључивши у државу Срба, Хрвата и Словенаца територије које су учествовали у Балканском рату ослободили од Турака. Да би дошло до Версајског мира, гинули су, на ратиштима Европе и Балкана, осим Француза, Руса и Британца, још и њихови савезници, међу којима су били и Срби. Као један од сведока тих окршаја из Првог светског рата у Скопљу се налази гробље Сенегалца, француских колонијалних трупа, палих у борби против Централних сила и њихових помагача. То се гробље узорно чува, што је за похвалу. На хумкама сахрањених у томе гробљу, као и на костима Срба, њихових сабораца, расутих по разним местима Македоније, и не само

Македоније, сачињен је Версајски уговор, који је, као што је већ речено, прихватио и усвојио резултате Балканског рата.

Према томе, два различита става према мртвим ратницима, узоран према Африканцима, а нетрпељив према српским војницима, показује да није реч о карактеру Балканског рата, већ о непријатељском односу према Србима.

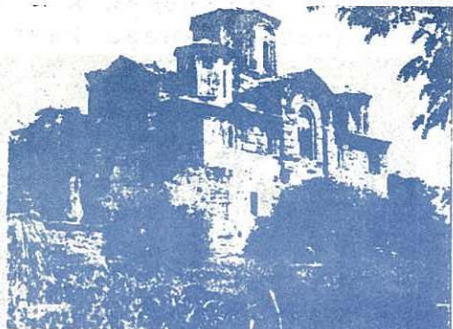
По завршетку Другог светског рата, након пораза Хитлера и његових помагача, одлукама Јалте и Техерана, по нахођењу Велике тројице, признате су „овој“ Југославији границе „старе“ Југославије. Ако би се прихватило схватање да је Балкански рат био поробљивачки, јер је поделио Македонију (до тада је она била „уједињена“ под султанима Османове династије), у том случају поставља се питање: како је „нова“ Југославија у целини прихватила територијалне резултате поробљивачког рата?! Не само да „нова“ Југославија користи плодове тога рата, већ нема намеру ни да их се одрекне.

Евентуално прижељкивање да се уједине Вардарска, Егејска и Пиринска Македонија, спада у област маште, јер те три „Македоније“ сада представљају географско-историјске појмове, са становништвом различитог састава. Па чак да су њихови становници етнички и јединствени, ни у том случају не може доћи до корекције граница трију држава (Бугарске, Грчке и Југославије) ако те државе нису вољне да прихвате ампутацију једног дела своје територије, да би се остварили нечији планови. Осим тога, неопходан је и пристанак великих сила да дозволе територијална померања на Балкану и поремећај равнотеже на Југоистоку Европе. Сањарити о свему томе могу само они који су лишени смисла за реалност.

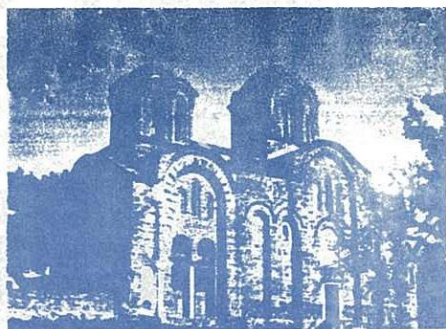
Ко не прихвата резултате Балканског рата, тај, вероватно, тугује за османлијским деспотизмом, када су турски бегови и арнаутске кабадахије попуњавали своје хареме кћерима и сестрама наших сународника у Македонији. Није искључено да садашњи противници Балканског рата сматрају да је Македонија била слободна од 1915. до 1918. и од 1941. до 1945. године, када су у њој стационирале трупе тројице Кобурга (кнеза Фердинанда, његова сина цара Бориса и унука цара Симеона).

Ниједан човек, који размишља о Балканском рату, било да тај рат сматра ослободилачким или поробљивачким, не може да оправда непријатељски однос према мртвим ратницима, који падосе ослобађајући ту територију од Турака. Ко нема осећања захвалности, због њиховог доприноса у томе рату, тај би морао да има обзире цивилизованог човека према њиховим гробовима.

Светозар Ст. Душанић

СТАРО НАГОРИЧИНО, 14. век
код Куманова

ГАВРИЛО ЛЕСНОВСКИ 14. век
код Злетова

Пуна је данашња Македонија српских цркава и манастира још из Немањића времена. Сви су они одузети од Српске цркве и предати новоствореном македонском народу и расколничкој "Македонској цркви".

МОНАСТИР РАВАНИЦА 14. в.
задужбина кнеза Лазара

МОНАСТИР ЉУБОСТИЊА 14. в.
задужбина кнегиње Милице

НАЦИОНАЛНО ИМЕ

Српски владари звали су се Србима. Нису никад српско име мењали, чак и кад су прихватили или освајали суседне земље. И у овом случају истицали су га на прво место. Тако Цар Душан: Цар Срба, Грка и Бугара. Или као други пре њега: Краљ Срба и Приморских области. Или као архиепископи: архиепископ свих српских земаља и приморских области. Први пут у историји Срба губи се српско име у 20-ом веку у титули владара: Краљ Југославије. Али не и у титули српског патријарха. И у Југославији до данашњег дана српски патријарх се именовоао и потписивао: Патријарх Српски /Димитрије, Варнава, Гаврило, Викентије/. Овако се именовоао и митрополит Карловачки под Аустријом: Патријарх Српски. Црквени поглавари српски давали су отпор туђинштини и одржали у својим титулама кроз сва времена име српско, тако богато етнички садржајем и хришћанском славом. Да га српска црква није упорно држала и одржала, оно би се изубило у грецизму, латинизму или турцизму. Али је црква била и јесте чувар имена српског, које означава индивидуалност једног хришћанског народа са свим карактеристикама његовим. Ако је народ приморан да живи у држави са несрпским назвањем, црква не може променити своје име, као што ни њен народ не може. У погледу вере и имена, црква не зна за компромисе. Ово је став, ово је опомена српске цркве не само од Светог Саве него и још од пренемањинских жупана.

Хиљадугодишња традиција, хиљадугодишња опомена, о коју ко се огреши не зна ко је, чији је, с ким је и куда ће.

САМОДРЕЖА

За име *Самодрежа* једни причају да је остало од Лазара „Самодрежца“ који је и начинио ову цркву „да причести и нареди војску“. Има и још једна прича, која казује да је у оном граду на Градини, живио неки „Самодрежац“ па се уз ту причу везује и име села *Судимље*, које лежи пола сата северно од Самодреже.

Зна се да је црква славила Св. Јована Претечу, а прича се, да су у њој лежале мошти неког св. Јеврема Судимца.

Арнаути причају да је вечера Лазарева била горе на Градини. Помињу, да у Топилици има брдо (висо-раван) Трпеза и тамо је, веле, Лазар ручао, а на Градини већ омркао и ту је била Косовска вечера.

Око цркве је било још доста зидина а народ, разуме се, каже да је ту била велика варош.

(Бранислав Ђ. Нушић, *Косово – опис земље и народа*, Београд, 1986, стр. 218.)

Павле Чоргановић и Адам Стефановић: „Цар Лазар и његова породица“ 1870-71.

МИЛОШ ОБИЛИЋ

Милош Обилић је био властелин кнеза Лазара у другој половини XIV века. Не зна се место и завичај његова рођења. Он је на Видовдан 1389. погубио турског цара Мурата на Косову, па су га разјарени Турци ухватили и посекли. Тако је Обилић постао средишна личност епских народних песама косовског циклуса, симбол високе части, јуначког подвига, херој који не преза од очигледне смрти. Црногорци су и у недавним борбама клицањем призивали Обилића у помоћ: „Ха, потеци, Обилићу!“ О његову јунаштву пева се и у арбанашким народним песмама. У старијим српским и страним изворима Милош се презива Кобилић или Кобиловић, а од 1765. Обилић. Његово необично презиме утицало је на народну машту и предања о Обилићеву рођењу – да га је кобила задојила (отуда Кобилић). По другом предању, задојила га је вила Јелисавка, а по бајци, она му је била мајка. По народним песмама, отац му је био змај, па је зато био змајевит (на телу је имао змајеву белегу, ознаку), а његов коњ Ждралин био је видовит. По једној варијанти Милоша је родила девојка Јања, чобаница код оваца у планини. Остала је гравидна од змаја. Кад се породила, оставила је дете у планини, нашла га је вила. задојила и отхранила. Када је Милош одрастао, био је необично снажан. Мајка му је, по предању, била груба жена, носила је

дојке преко рамена. Када ју је кнез Лазар спазио, рекао је: „Каква ружна кобила родила великог јунака!“ Од тада се Милош прозове Кобилић. Други казују да је силни цар Стефан (Душан), ловећи по планини Церу, угледао на једном месту како се гране на дрвећу савијају доле и узвијају горе. Кад дође на оно место, а то дете код оваца ударило секиру у кладу, па легло на леђа и спава: кад дахне ваздух из себе, гране се узвијају горе, а када повуче у се, савијају се к земљи. Кад је то видео цар, зачуди се, па пружи руку с коња да му узме секиру, али хоћеш, не може да је извади из кладе. Брже-боље сјашу слуге и војводе с коња, огледају сви редом обема рукама да изваде секиру, али је ниједан није могао ни помаћи. Онда пробуде дете и цар га запита: „Како ти је име?“ – а оно одговорило: „Милош“. – „Имаш ли оца и мајку?“, – „Мајку имам, а отац ми је умро!“ – „Хајде да нас водиш кући.“ И тако га којекако намоли да пође пред њима кући. Сад су они ради знати и видети шта ће он радити са секиром, како ће је извадити из кладе, или ће је онако оставити. Кад Милош крене овце, он узме секиру једном руком и заметне је на раме. Кад дођу кући, Милош остави овце и непознате госте, па замакне међу зграде да потражу мајку. Пошто цар сјаше коња, пође и он за Милошем да гледа да му се где не сакрије, кад погледа кроз брвна у једну зграду, а то му мајка меси хлеб, па пребацила десну сису преко левог рамена, леву преко десног, а он остраг сиса. Онда цар рече: „Међер обила (велика) мајка родила обила јунака!“ Цар узме Милоша од мајке, одведе га своме двору и од тада се

назвао Обилић (по Вуку).

Народ, из патриотских побуда и поноса, вуче Обилићево место рођења у свој крај. По предањима, он се родио и живео у Поцерици. Ту има село Двориште, а повише њега су остаци Милошеве коњушнице; одатле недалеко били су његови двори. У селу ума неки стари гроб с великим каменом чело главе. Казује се да је то гроб Милошеве сестре. Она је плевела пшеницу, а Милош мислећи да је кошута гађао је буздованом с Тројанова града на Видојевици и на месту је убио. У Поцерици је река Нечаја. По народној песми, после косовске битке дошао гласоноша с Косова, нашао Милошеву мајку код оваца поред реке, па јој рекао: „Не чај (очајавај) више, Милошева мајко, одбиј овце у то пусто поље, Милош ти је погинуо!“ У Поцерици су и два брега, Табор и Црквине; на првом брегу је Милош одмарао војску, а на другом је причестио када је полазио на Косово. Једно место и суседном пределу Јадру назива се Милошева Скакала. Ту има четири камена, два су на месту одакле је Милош скочио, а два докле је наводно скочио, али је то камење раздалеко, па се приповеда о тако великом Милошевом скоку. По другом предању, Милош је био из предела Пореча у Србији. Једно место са зидинама у Поречу назива се Милошева кула, која се приписује Обилићу. Он је у суседном пределу Звижду држао ергелу; кобиле је позивао звиждуком, па се по томе прозвао предео. Други казују да је Обилић био из села Кобиља код Крушевца, па је по том селу добио презиме. Недалеко одатле су руше-

вине каменог утврђења које се приписује Обилићу. Путописац Ст. Герлах забележио је 1578. предање хришћана у Пироту да су зидине замка у околини Пирота остаци дворова Милоша Обилића. По Андрији Качићу и турским изворима, Обилић је био из Новог Пазара. По једној народној песми, он је био из Херцеговине, а по другој – с Косова. Напоследку, по једном предању, Милош је био из села Обилића у Дреници.

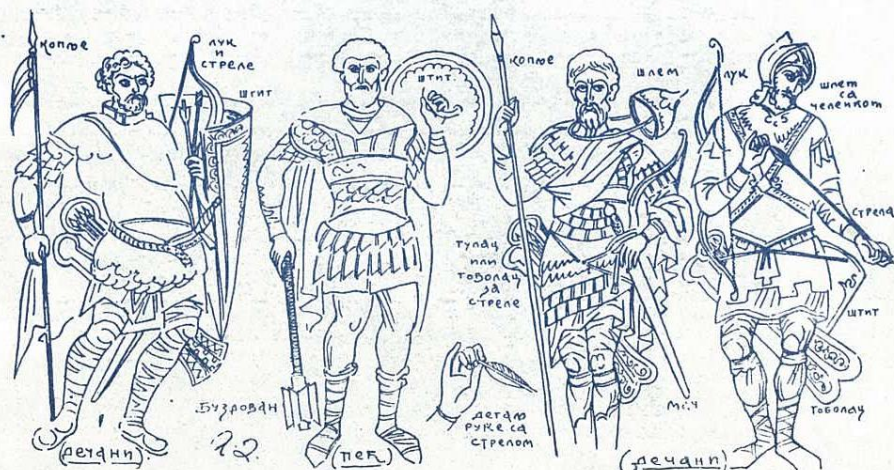
Милош је био у друштву косовских јунака. Он се дружио и с вилама, од којих га је једна устрелила у грло зато што је лепше певао од ње. По предању, када је Обилић распорио цара Мурата на Косову, ободе коња и стаде да бежи. Турци појуре за њим, али никако да га стигну и ухвате. Онда нека баба, црна као крља, научи Турке и они стигну Милоша, ухвате га и хтедоше да га посеку. Али је јунак имао на себи оклоп. Онда она иста баба научи Турке да Милоша баце на огањ. Они тако учинише, Милош отвори оклоп и Турци му одрубe главу. Јунак устане, стави своју главу под мишку и побегне им. Али нека девојка копала кукуруз с мајком, спазила јунака па се обратила мајци: „Видиш, мајко, човека без главе, носи је под мишком!“ А мајка јој: „Ђути, не гледај тамо, да не би урекла јунака!“ У тај час Милош паде на земљу и ту га упојају. Сада се на Косову прича да је Милошев гроб у Лабу.

Милошево витештво и лично пожртвовање у боју на Косову утицало је на стварање култа у народу о њему, па га је српска црква прогласила за свеца, а

Видовдан, дан косовске погибије, одређен је за евоцирање те погибије. У саборној цркви Хиландара међу свецима је и Милошев лик са записом: „Свети Милош пострадавши на Косову“. У црквама села Горњих Матијеваца и Габровца, оба код Ниша, налази се Милошев лик: „Свјати Милош Обилић“. Његов лик постоји и у црквама македонских села Кучевишта и Кшања с натписом: „Св. Милош Обилић“.

Српски митолошки речник

ОБИЛИЋУ, ЗМАЈУ ОГЊЕВИТИ,
КО ТЕ ГЛЕДА БЛИЈЕШТЕ МУ ОЧИ,
СВАГДА ЋЕ ТЕ СВЕКОВАТ ЈУНАЦИ!
МРЦИНО НАМ КРУНУ НЕ УПУШТА,
КАД ПАДИШИ СТАДЕ ПОД ВИЛИЦЕ
И КАД ДИНУ ЗАПРЖИ У ЧОРБУ!
САД ТЕ ВИДИМ НА ТВОЈЕГА ЖДРАЛА
ГДЕ РАЗГОНИШ КОД ШАТОРА ТУРКЕ!

А. Дероко, РАТНИЦИ У ПУНОЈ ОПРЕМИ И РАЗНО ОРУЖЈЕ ПО ФРЕСКАМА ИЗ 14. ВЕКА

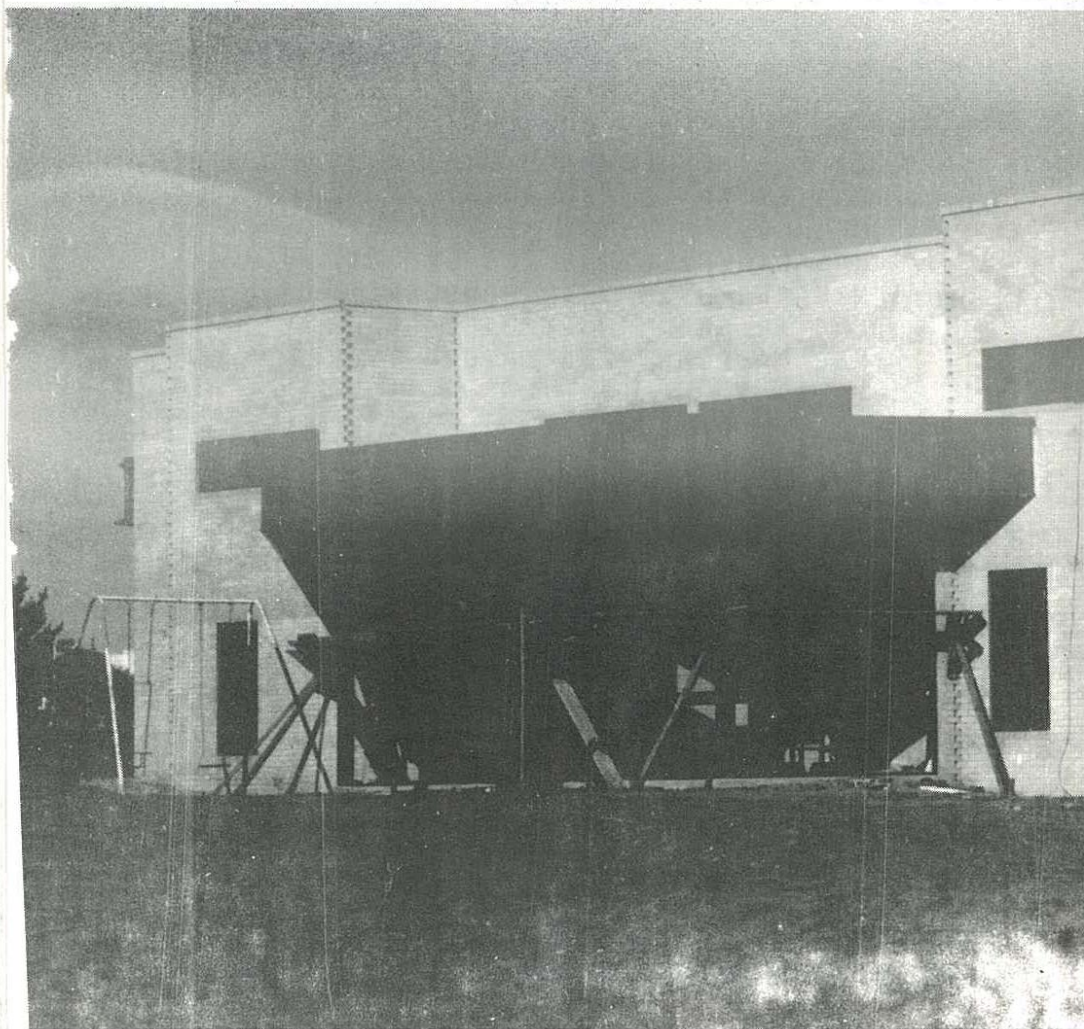
ДОЋИТЕ

Да се радило до сада као што се радило задња три месеци толики број људи се ретко виђа на добровољном раду. је било бар двадесет особа, а да нико ником није сме

Питаћете се шта је урађено и шта следи и колико ко клозетима да се заврши пошто се постави водоинсталац Рада Оклобџије. Марко Милекић је поставио вањска вра

Погођена је електрика за \$34.000. Раде Оклобџија ћ \$22.000. Обећао му је помоћи Ратко Гудељ са двојицом

Зоран Краварски је обећао провести све у вези "сур Док мајстори заврше своје послове, ми ћемо настави

И ВИДИТЕ

сеца, давно би сала била готова. Таква пожртвованост и
 Док се патос ударао неколика викенда током јула, увек
 стао.

шта. Дакле, патос је ударен и заготован. Остало је у
 ција. Главни улаз је направљен, захваљујући неуморности
 аја. Бина је такође завршена.

ће преузети бригу око плафона, а сам материјал кошта до
 и 2-3 викенда, што ће бити велика помоћ и уштеда новца.
 рића" и воде бесплатно, само да платимо материјал.

ити са ситним радовима и до Божића треба бити готово.

Њихове златне руке су биле главне за ударае патоса током јула месеца. Својим радом уштеђено је хиљаде долара само на патосу. А да и неговоримо за друго.

Велики је посао био унети даске споља под бину.

ПИСМО ИЗ МЕЋУГОРЈА

Уредништву „Гласа Цркве“

У Божићњем броју Часописа, књижевник Вук Драшковић је делимично осветлио једну страну „појаве Госпе у Међугорју“, широј јавности до сада непознато. Том приликом Вук као да је поистоветио, географско подручје Међугорја и Широког Бријега, која се оба налазе у западној Херцеговини и заиста имају много чега заједничког. Сматрам да неке ствари треба ближе објаснити, будући да су злочине над међугорским јамама извршиле усташе из самог Међугорја, а не из Широког Бријега како је у интервјуу речено.

Понављам, да злочине над јамама у Међугорју нису извршиле усташе из петнаестак километара удаљеног Широког Бријега. За тако нешто није било потребе јер је и у самом Међугорју било довољно зликоваца и јамара који су свој злочиначки посао темељно обавили.

У јаму Видоњу, у Међугорју, усташе су **24.6.1941. године**, након зверског мучења, бацили целокупно братство православног манастира Житомислић, који се налази на супротној, левој обали Неретве. Тада су страдали два јеромонаха, један јерођакон, један дечак — искушеник, два богослови и један протођакон из Мостара.

Шурманачка јама налази се у селу Шурманцима на источној страни брда Црница, пар километара од цркве у Бијаковићима, где се одржавају манифестације везане за „појаву Госпе“. Број жртава које је ова јама прогутала далеко је већи од броја поменутог у интервјуу и ова јама је једно од највећих губилишта Срба у Независној Држави Хрватској.

Ту су свирепо убијени бројни Срби из Босне, који су жељезничке станице Шурманци стизали у затвореним вагонима везани жицом. Одатле су гоњени неколико километара узбрдо до јаме гдје су најчешће живи гурани у бездан. Опијени злочинима усташе су у лето 1941. певале:

**Павелићу, шта ћемо од Срба?
Веж' у ланце — бацај у Шурманце!**

Шурманачка јама до рата станиште дивљих голубова, једно је од масовних губилишта са кога нема преживелих.

Највећи злочин овде је извршен 6.8.1941. када су у јаму бачени, односно гурнути, око 500 жена, девојака и деце из српског села Пребиловци код Чапљине. Претходно је ова нејач претрпела најсадистичкија мучења и изживљавања сваке врсте, а из својих кућа су истерани под паролем да се селе у Србију. Зликовци нису имали ни толико милости да их над јамом убију метком или тољагом него су их у понор гурали живе, односно децу

бацали, па су се јауци из земљине утробе чули више дана након бацања. Једина „кривица“ овог живља је та што су били Срби православне вере.

Извршиоци поменутих злочина били су мештани Шурманаца, Међугорја и Бијаковића. Ови злочинци нису носили усташке униформе ни ватрено оружје нити су учествовали у борбама против четника и партизана, него су били код кућа и радили свакодневне сеоске послове док на железничку станицу Шурманци не приспе транспорт Срба одређених за истребљење. Тада ови „домаћини“ остављају плугове, косе и мотике а узимају у руке дугачке мотке којима немоћне и недужне жртве гурају у гротло јаме. Ако се нека од жртава у грчевитој борби за који тренутак живота више успела ухватити за камене ивице амбиса зликовци би је мотком тукли по прстима све док прсти не попусте и жртва се не отисне у понор. Дјецу су бацали увис изнад отвора јаме уз сатанско подврискивање и псовке а потом су уживали како се дечије телашце окреће у ваздуху док заувек не пропадне у таму јаме.

Ево имена монструма са шурманачке јаме: Иван Јовановић — „Црни“, Мирко Арар, Божо Турудић, Лудвиг Јовановић, Јозо прусац, Јозо Остојић, сви из Шурманаца; Јаков Васиљ, Мате Васиљ, Мартин Васиљ и Јозо Васиљ, сви из Међугорја, те Мате Иванковић, Андрија Шего, Иван Соле, Јозо Јерковић и Филип Јерковић сви из Бијаковића. Ово је само дио јамара, тј. оних којима је суђено у Окружном Суду у Мостару 1957. године. Сви су по народности били Хрвати а по вери римокатолици. Такође, сви су по занимању били сељаци и то домаћини у четвртој и петој деценији живота. Били су углавном очеви са бројном дјецом о којима су се брижно старали, док су туђу, тј. српску убијали без и најмањег знака самилости.

Горе је набројан само мањи дио усташких злочинаца из овога краја. Другима тада није суђено, било да су погинули у рату, било да су некуд побјегли или из других разлога. Ево дјела њихових имена: Јовановић Илија, Јовановић Никола—„Књаз“, Кикош Славко, Јовановић Љубо, Арар Никола, Бено Златан, Кордић Никола и Кордић Лука, Остојић Иван, Арар Мате, Иванковић Јуре, Арар Шимун, Фалак Никола, Буљан Андрија, Васиљ Анте, Васиљ (Јозе)Мате, Павловић Јозо...

Усташе из Међугорја нису убијали Србе само на терену свога села. Према књизи Антуна Милетића „Концентрациони логор Јасеновац“ међу најокрутнијим убицама у логорима Јасеновац и Стара Градишка били су: Васиљ Станиша, Васиљ Мате, Васиљ Мартин, Васиљ Илија, Васиљ Лука, Васиљ Андрија сви из Међугорја.

Све написано је ипак само дио ратноусташког педигреа Међугорја, села кога сада „прославља“ нико други до Госпа. Можда је то зато што су духовни оци а врло често и непосредни организатори истребљења Срба у Херцеговини бројни свештеници Римске цркве. Када се зна колики је њихов утицај на „повјерену им паству“ у том крају, може се поуздано твр-

дители да злочина не би ни било да су тамошњи братри и жупници хтели да их не буде. Ево једног броја имена римокатоличких свећеника који су одговорни и пред Богом и пред човјечанством за почињене злочине над српским живљем: Илија Томас, Марко Зовко, Јуре Врдољак, Анте Бакула, Видо Путица, Петар Сесар, Мартин Гудељ и заиста многи други (Види „Магнум кримен“).

Необична, или можда логична подударност је „појава Госпе у Међугорју“ дана **24. 6. 1981. године**, тачно на 40-годишњицу мученичке смрти српских калуђера манастира Благости Пресвете Богородице из Житомислића и то на мјесту између јаме Видање и Шурманачке јаме. Међугорски братри и „видиоци“ Госпе, наравно не виде или неће да виде било какву везу између Госпе и јама у којима леже мошти српских мученика. Према Марији Павловић, главној „видилицы“, која се спрема да постане часна сестра, Госпа је одабрала Међугорје за мјесто свога појављивања зато што јој је та жупа милија од свих других на свијету, односно, Међугорје заслужује такву част због својих посебних заслуга за римокатоличку цркву.

Пропагандисти „појаве Госпе“ у Међугорју дају овом „догађају“ улогу фактора повратка и обезбеђења мира у свијету пошто се Госпа „јавља“ у комунистичкој земљи („црвена Мадона“), која је између истока и запада а ван војних блокова. У југословенској штампи сазнајемо да је већ осам милиона ходочасника из цијелог свијета посјетило Међугорје и да друштва поштовалаца међугорске Госпе у Италији броје милионе чланова. Такође сазнајемо из „Борбе“ да у Међугорју има прелаза у римокатоличку вјеру од стране оних који су раније били друге вероисповести. Међугорје посјећују и **Срби из Србије** који нису чули за јаме, а представа о усташким злочинима нарочито на овом подручју им је магловита или сасвим непозната. Београдска штампа и телевизија дали су до сада Међугорју значајан публицитет, наравно без помињања ратних догађаја у овом крају. Ипак, меру слепила превршио је Београдски ТВ програм у коме су представници туристичких агенција вешто рекламирали своје аранжмане у Међугорје. Тиме је Београдска телевизија показала одсуство минимума достојанства и историјске одговорности у односу на једну крајње девијантну појаву нашег савременог тренутка са крајње мрачном позадином и огрешила се о десетине хиљада невиних страдалника свога племена и корена. Чак се иде толико далеко да се ова сумњива појава оправда и искористи за призив туриста како би држава прибавила у овој кризној ситуацији што више девиза.

Тако Међугорје постаје „благословено село“, неки „нови Израил“ који ће бар делимично решити наше економске проблеме. А ко има стварне користи из свега овога нека читаоци сами закључе.

Искреног хришћанина збуњује то, што, ако се Госпа већ јавља у Међугорју, не чини то над јамама где леже мошти стотина и хиљада недужних православних хришћана. Једино објашњење може бити да ако

се Пресвета Мати Христова јавља заиста тамо где то говоре њени „видиоци“ може бити да Она тамо неког **позива на покајање** за најгора могућа почињена недјела, покајање које се узалуд очекује деценијама од рата на овамо. Са појавом Госпе у Међугорју може се повезати и појава да у албанској православној цркви у Америци из очију иконе Пресвете теку сузе баш у време најжешћих прогона српског живља на Косову и Метохији.

Пошто по свему судећи за сада из Међугорја не можемо очекивати жељене ријечи и плодове покајања онда се читава бука око тог феномена кроз наглашени прозелитизам, згртање девиза од невољних, прављења аеродрома и водовода из средстава за неразвијене у Читлуку, јавља као нов не мањи грех од оног ратног јер се свим овим покушава рехабилитација и прикривање злочина и пркоси се родбини жртава међугорских усташа.

На крају ако су новине и телевизија заборавиле јаме усамљене у херцеговачком кршу, то не сме српски народ и његова црква. Жалосно је да од послвије рата на Шурмановачку јаму није дошао ни један српски свештеник ни владика.

С поштовањем

Манојло Поповић

Пре неколика месеца била је репортажа овде у Мелбурну "60 минутс" о "појави Госпе", па је наш секретар писао писмо Уреднику програма, наводећи Интервју са Вуком Драшковићем. Очекивали смо да ће се наше писмо уврстити у пошту програма следеће недеље, али тога није било. Добили смо само одговор, да и даље гледамо "60. минутс".

У Светом писму пише да се и Сатана може јавит у виду анђела да опчини људе. Изгледа да је и то јављање у Међугорју далеко од Бога, јер сви нам знаци то потврђују.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

ДА ЈЕ „ЗРАКОПЛОВНИ“ ВИТЕЗ ПОГЛАВНИКА ЗЛИКОВЦА, АНТЕ ПАВЕЛИЋА, ФРАЊО КЛУЗ, ПОСТАО ХЕРОЈ АВИЈАЦИЈЕ ЗЛОЧИНЦА ЈОСИПА БРОЗА ТИТА!

ДА ЈЕ ПЕСНИК ВЛАДИМИР НАЗОР ПРВО ПОСВЕТИО ХИМНУ ПОГЛАВНИКУ АНТИ, А ЗАТИМ ОДУ ЈОСИПУ БРОЗУ!

ДА ЈЕ ПАВЕЛИЋЕВ ВИТЕЗ МАРКО МЕСИЋ БИО КОМАНДАНТ УСТАШКЕ ПЛАВЕ ДИВИЗИЈЕ НА СТАЉИНГРАДУ, А ПОСЛЕ: ВОДИО БРОЗОВУ ГАРДУ!

ДА ЈЕ СТЕПАН БОБЕК, ПОРЕД УСТАШКИХ КРВОЛОКА ЉУБЕ МИЛОША И МАКСА ЛУБУРИЋА У ЈАСЕНОВЦУ БИО ВОЈНИК ОНИХ УЖАСНИХ ДАНА, - А ПОСЛЕ: ФУДБАЛСКИ КАПЕТАН СФРЈ И „ПАРТИЗАНА“!

ПОВОДОМ 30. ГОДИНА ИЗБОРА

Пошто се ове године навршило 30. година од како је изабран Герман за Српског патријарха, нашли смо за сходно да објавимо чланак о томе како је он изабран. Чланак је према књизи ОБЕЗГЛАВЉЕНА СРПСКА ЦРКВА од Д. Вурдеље.

Њ. Вис. Пр. митрополиту Нектарију, Њ. Пр. епископу Василију и др. Сави Љубибратићу отворено је рекао начелник УДБ-е за Сарајево: **«Ако не изаберемо Германа данас, за десет дана, за једну годину, али он ће бити изабран».**

У изборној кампањи за Германа били су врло активни Милош Минић (крвави шеф УДБ-е за град Београд 1944/45 и мрски јавни тужиоц на процесу Дражи Михаиловићу), шеф верске УДБ-е за Србију Милан Вилић и његов помоћник Милан Рапаић «Мића», Ђуро Станковић, савезни подсекретар Министарства унутрашњих послова, шеф савезне верске УДБ-е Крста Лековић и други УДБ-аши. Они су обилазили и «обрађивали» све чланове Изборног сабора. Режим није ни сакривао своје активно учешће у избору Германа.

Милан Вилић је отворено говорио члановима Изборног сабора: **«Ми желимо да Герман буде изабран и знајте да ће он и бити изабран, без обзира да ли ви за њега гласали или не. Ми желимо да у личности Патријарха имамо сигурног и овејаног пријатеља, код Викентија смо мало олако поступили».** Вилић је делио коверте са 50-100 хиљада динара. На одбијање једног члана Изборног сабора да прими новац, Вилић му је рекао: «Ми смо то поделили свима члановима Изборног сабора, имаћете трошкова, ми Цркву помажемо. Неким смо дали и много више».

Упоредо са органима Верске УДБ-е вршили су агитацију и притисак на чланове Изборног сабора активисти **Удружења** православних свештеника прот. Милан Смиљанић, прот. Ратко Јелић, пок. прот. Илија Ђук, прот. Јоца Живановић, прот. Крстан Бијељац и други.

Неколико седмице пре, и за време, избора Германа за Патријарха стално су се вртили по Патријаршији: Добривоје Радосављевић, Милоје Дилпарић, председник односно секретар савезне Верске комисије, Крста Лековић, шеф Верске УДБ-е и прот. Милан Смиљанић, председник **Удружења** свештеника.

Када је умро Патријарх Викентије (1958) налазио се у Београду архимандрит др. Јустин Поповић. Другога дана протеран је из Београда у манастир Ђелије, и забрањено му напуштање манастира, све док није извршен избор Германа за Патријарха.

Када се састао Св. Арх. Сабор, да одабере тројицу кандидата које ће предложити Изборном сабору за избор Патријарха (члан 43 Устава

С. П. Ц.) упао је у Патријаршију Добривоје Радосављевић са десетак чланова УДБ-е. Епископ др. Василије Костић отворено му је рекао: «Молим вас изиђите, јер ви нисте члан Св. Арх. Сабора». Добривоје Радосављевић му је рекао: «Ја нећу одавде изаћи, док Герман не уђе у тројни предлог». Одмах су органи УДБ-е ухапсили епископа **Василија** и одвели га у Бања Луку, а Добривоје Радосављевић је остао. Истога часа послат је телеграм, да се запечати резиденција епископа др. **Василија** у Бања Луци. Тада је Радосављевић лупао шаком по столу и викао епископима: «Нећемо емигрантског Патријарха» (мислио је на епископа др. Василија). Герман је на притисак Архијереја саопштио Радосављевићу да се неће кандидовати док се не врати епископ Василије, који је доиста враћен али заплашен и сломљен. Тада се поново састао Св. Арх. Сабор да одабере тројицу кандидата, између којих Изборни сабор треба да изабере Патријарха. Под таквим околностима улазе у тројни предлог: епископ жички **Герман Ђорић**, епископ пожаревачки **Хризостом Војиновић** и епископ банатски **Висарион Костић**.

Приликом избора, после другог гласања, изабран је (13. 9. 1958) за Патријарха **Герман**. (35 гласова), док је епископ Хризостом добио 23 гласа, а епископ Висарион ни један. За Германа су гласали два епископа (Лонгин и Висарион), сви остали су гласали против избора Германа за Патријарха. Тако је **Герман** изабран **искључиво** гласовима на које су комунисти имали утицаја или их сломили.

После избора рекао је Добривоје Радосављевић: «Шта се буни цео народ и Београд?! Зар се пре рата нису мешали влада и Краљ у избор Патријарха?» Само је Радосављевић прећутао да каже и у колико су се мешали, да су били верници Српске цркве, а не безбожници, и да је постојала слобода у којој је Српска црква могла да баци анатему на председника владе др. Милана Стојадиновића и двадесетак народних посланика (1937 због Конкордата). Добросављевићу секундира Патријарх Герман, јер у Чачку изјављује: «Нису били сви ни за Пашића ни Стојадиновића».

Да би показао лојалност власти, чијом је вољом и постављен, патријарх Герман већ следеће године одобрава стварање Македонске цркве, чиме је остварен први раскол у историји Српске цркве. Затим долази до незваничног признавања Православног свештенства Југославије, а онда 1963 и расцепа Цркве у Слободном свету.

USTAV BEZ DRŽAVE

Je li Srbija (1974?) zaista pristala da ne bude država? Jesu li tadašnji srpski voždi zaista baš to potpisali? Bilo bi zanimljivo da te starine (onako iskreno, smelo i penzionerski!) opišu kako je do svega toga došlo? Jesu li bili nadmudreni, mudraci? Jesu li odbijajući uvek moguća sumnjičenja za strašni unitarizam pristali da ustupe (pozajme? daju zauvek?) važne atribute države Pokrajinama? Jesu li to uradili dobrovoljno ili su se plašili? Je li peró bilo u njihovoj ruci? Ako su se plašili šta ih je to plašilo, gde i koliko? Možda su i sami zaista verovali u kominternovsku sintagmu: slaba Srbija, jaka Jugoslavija.

Ne bi li, po toj logici, Jugoslavija bila najjača bez Srbije. (Kako Staljinu nikada nije palo na pamet da napravi slogan: slaba Rusija, jak SSSR!?) Je li duh kominterne, odavno već i svugde i službeno mrtav, nadležan samo za Srbe.

Razmisli o tome, sinovac.

Kad bi Srbija stvarno bila država ona bi (sa Pokrajinama) u oktetu vlasti imala tri glasa (bezmaló polovinu važećih glasova). Zar bi bilo fer da s a m a Srbija ima tri glasa, a sve ostale Republike zajedno samo pet?

To se i nije dogodilo!

Srbija usred Srbije ima minus jedan glas. (Jedan minus dva!) Kad si minus u sopstvenoj državi nećeš biti plus ni u zajedničkoj. Izlazi, dakle Srbija, dronjava i nikakva, sa tim minus glasom pred države sa kojima bi htela da bude ravnopravna.

Srbima u Hrvatskoj ništa nije potrebno. (Imaju zajednički jezik sa Hrvatima, a

što se pisma tiče igrali su „pismo-glava“, nije im palo pismo, okrenula im se glava, zato su bez ćirilskih novina i časopisa. Bi li, uostalom, bilo fer da se Srbi u Hrvatskoj lažno predstavljaju kao Nacionalna manjina, i da traže nešto posebno za sebe. Sve su dobili, čak i ono što su izgubili.

Srbi u Bosni sve imaju. Čak i novine koje se štampaju na BIH gemištu (članak latinicom, članak ćirilicom; ni Vlah da se pobuni, ni Katolik da pisne, a Muslimanu ugodno).

I Hrvatska i Bosna su države, sinovac. I uređene su kao države.

Zamisli Ličku Akademiju nauka u Hrvatskoj. Zamisli da Ličani imaju skupštinski odbor za ličke odnose sa inostranstvom? Zamisli ličke sudske sporove za koje je nadležan samo lički Vrhovni sud? Bi li to značilo da Hrvatska nije konstituisana kao država?

Zamisli BIH sa najmanje tri Akademije nauka (muslimanskom? srpskom? hrvatskom?). Zamisli (u BIH!) skupštinski Odbor Srba za odnose sa inostranstvom.

Ne možeš to ni da zamisliš, sinovac.

Ne možeš, jer tako je zamišljena samo Srbija.

Mučim te pitanjima kojima i sebe mučim, tako će nam biti teže obojici.

Zašto je Ustav (1974.) Srbiju, kao da je maloletna, stavio pod nadzor Pokrajina i ostalih Republika? Otkuda ta strašna sumnja da bi Srbija, kad bi imala državu, nešto strašno radila građanima nesrpske nacionalnosti?

Zašto je na razvijenom Severu nerazvijene Jugoslavije duboko uvreženo mišljenje da uz ime Srbije nikako ne pasuje reč demokracija.

Piše: Brana
CRNČEVIĆ

НОВА КЊИГА

У издање ове црквено-школске општине објављује се врло поучна и корисна књига **ОСНОВА ВЕРЕ**. У њој ћете наћи основе веронауке са врло разумљивим за свакога објашњењима. Поред основног увода о вери налази се Библијска историја Старог и Новог завета; живот првих хришћана, страдања и гођења од стране Јевреја и Римљана; краћи историјат Срба и њихово примање хришћанства; о Светом Сави, Цару Лазару, Београдским мученицима и друго.

ОСНОВА ВЕРЕ је књига која има 154 странице, величине 21x15. центиметара, са тробојком српском на корицама. За њено излажење ми се захваљујемо помоћи од Јована Бата-Лазича, који је приложио 700 долара.

Продаје се по минималној цени од \$ 5.00 само да се покрију трошкови штампања.

Овако дивну књигу би свако требао купити да се упозна са основама своје српске православне вере.

Наша црква је наручила дивне књиге за читање:

- Милош Црњански: СВЕТИ САВА - роман о Св. Сави
- Владика Николај: МОЛИТВЕ НА ЈЕЗЕРУ
- Владика Николај: СВЕТИ САВА
- Владика Николај: МИСИОНАРСКА ПИСМА
- СРПСКЕ НАРОДНЕ ПРИПОВЕТКЕ
- М. Хиландарац: СВЕТА РУСИЈА У СОВЈЕТСКОМ САВЕЗУ

Такође располажемо са извесним бројем славских икона, и иконица што се лепе на свеће за славу.

УЗИМАЈТЕ КЊИГЕ ДА БИ ШТО ВИШЕ ЗНАЛИ, А СА ЗНАЊЕМ ДОЛАЗИ ДО ЈАЧАЊА ЛИЧНОСТИ. СТАРА ЈЕ ИЗРЕКА: КО ВИШЕ ЗНА ВИШЕ И ВРЕДИ.

DUGA

„SLEPI“ LAZAR

I mrtvi Srbi i Crnogorci nepoželjni su na Kosovu! U svim selima opštine Vučitrn, iz koje su se iselili Srbi, uništena su groblja. Nasilno je razvaljena kosturnica kosovskih junaka i pretvorena u školski nužnik! Knez Lazar „dočekuje“ proslavu 600-godišnjice kosovskog boja iskopanih očiju i unakaženog lica!

Otkud takva ravnodušnost?

JURIŠ NA DEDINJE

Svetozar Vukmanović Tempo govori, u „Svetu“, o privilegijama rukovodilaca. Kaže da su odmah posle rata prve privilegije počele dodeljivanjem vila na Dedinju, i ne samo tamo, već i po republikama i pokrajinama. Sve je činjeno, kaže Tempo, po ugledu na Sovjetski Savez. Nije postojao nikakav zakon, već su vile dodeljivane „onako“! Tempo priča i o rušenju luksuznih vila na Dedinju, o građenju novih, o niskim kirijama u tim vilama, o diplomatskim magacinima, o stilskom nameštaju i o letnjikovcima za partijsku i državnu elitu... Sve po ugledu na Sovjetski Savez! Svi smo danas ponosni što su naši očevi 1948. godine rekli odlučno „NE“ Staljinu.

Pitanje je: Zašto tada nismo rekli odlučno „NE“ privilegijama?

ПРИЛОЗИ ЗА "СВЕТОСАВНИК"

У ПЕРИОДУ ОД 15.МАЈА ДО 1.СЕПТЕМБРА 1988.

Радмило Б.Живковић	- 10.	Тихомир Оклобџија	-- 10.
Бранко Стакић	----- 10.	Душан Косановић	---- 10.
Никола Вујанић	----- 20.	Милоје Софранић	---- 5.
Витомир Новаковић	-- 10.	Владо Бошњак	----- 10.
Милка Шућур	----- 20.	Радојица Ћираковић	- 5.
о.Драгомир Шиповац	- 20.	Саво Самарџић	----- 10.
Бранко Пеурача	----- 10.	Даринка Милојевић	-- 20.

СВЕТОСАВНИК ЈЕ ДЕО ЦРКВЕ. ОН ИЗЛАЗИ РАДИ НАС ДА БИ СЕ ПОУЧИЛИ И БИЛИ ОБАВЕШТЕНИ О ЦРКВЕНОМ ЖИВОТУ, НЕ САМО НАШЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ВЕЋ И ШИРЕ. НАДАМО СЕ ДА СТЕ ЗАДОВОЉНИ СА ИЗБОРОМ ТЕКСТА И КВАЛИТЕТОМ. УКОЛИКО ИМАТЕ САВЕТ, ЈАВИТЕ СЕ И ГЛЕДАЋЕМО ДА ПОПРАВИМО НА ОПШТЕ ДОБРО. ХВАЛА ПРИЛОЖНИЦИМА ШТО РАЗУМЕЈУ КОРИСТ КОЈУ ЧИНИ СВЕТОСАВНИК. ПРИКЉУЧИТЕ СЕ ПРИЛОЖНИЦИМА!

АКО ИМАТЕ СВОЈУ ОБРТНИЦУ (Бизнис) И ЖЕЛИТЕ ДА СЕ ОГЛАШАВАТЕ ЈАВИТЕ НАШЕМ СВЕШТЕНИКУ.

ДОБРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ

У ПЕРИОДУ ОД 15.МАЈА ДО 1.СЕПТЕМБРА 1988

Босиљка Рогоић -----	20.	Љубомир Наградић ---	20.
Бора Радић са пород.	50.	Чедомир Оклобџија --	30.
Александра Јакшић --	10.	Бранко Ђорђевић ----	20.
Милица Илић -----	10.	Власта Михаиловић --	50.
Вукота Богићевић ---	18.	Бранко Пеурача -----	15.
Катарина Живковић --	20.	Мирољуб Ракоњац ----	20.
Елизабета Наградић -	20.	Mrs Axt за + Марка -	20.
Радмило Б.Живковић -	30.	Зорка Шиповац -----	20.
Глигорије Хешков ---	20.	Никола и Нада Вујанић	25.
Десимир Огњановић --	2.	Васо Груловић -----	5.
Раде Дмитровић -----	20.	Милан Ковачевић ----	10.
Др.Слободан Филиповић	20.	Јован Бата Лазић --	750.
Васо Церовац -----	20.	Спаса Јокић -----	10.
Александар Петровић	10.	Милка Марковић -----	20.
Драгомир Плетикапа -	50.	Бранка Живковић ----	10.
Јован и М.Пјевач ---	10.	Т.Оклобџија за +Сава	10.
		Ева Томић -----	10.

ЦРКВА БРАЋО И СЕСТРЕ ИЗДРЖАВА САМА СЕБЕ, ЈЕР ЈЕ НАРОД ЦРКВА. КОЛИКО ДАЈЕМО СВИ И КОЛИКО СЕ СВИ ЖРТВУЈЕМО ТАКО ЋЕ НАМ И БИТИ И ТАКО ЋЕМО ИМАТИ И ТАКВЕ ЋЕ НАС ДРУГИ ГЛЕДАТИ.

САВО РАДАНОВ

У суботу 20.августа 1988 престало је да нуца срце још једног Србина. Та вест нас је све зечудила, јер Саво је имао свега 51 годину.

Рођен је у питомој Бачкој где стиче основно знање живота, одакле стиче и на овај континент да ствари животну жељу: да ради као човек и да буде поштен као човек. Са супругом Дивном имао је троје деце. Сви су му велики, а најмлађи завршава шестог разред гимназије.

Нашу цркву је задужио тиме што се бринуо око прања зидова на сали у Гринзбари.

Сахрањен је на гробљу у Фоннеру 25.8. 1988.

† МАРКО БРКОВИЋ

Покојни Марко је рођен у Горњим Гучанима код Славонске Пожеге 1922 где је остао до рата. Пошто је тај део потпао под усташку Хрватску, то је и у његовом месту наступио покољ српског живља, који је однео доста његове породице. Марка Немци одгоне на присилни рад у Немачку, и ту је остао до пропасти Хитлера.

Затим је ступио у америчку војску, оженио се са Лилом и стигао у Аустралију 1950. Овде је као и сви остали радио, кућио и окућио се. Није имао деце.

Рано је постао члан цркве "Св.Сава" у Калтону, и често долазио на богослужења. Пре две године добио је тешку болест која га је и у гроб послала.

Покојни Марко је био пример смирености и карактера какав би се пожелети могао.

Упокојио се 14. јуна 1988 и сахрањен на гробљу у Престону, где је још за живота споменик подигао.

ПРИЛОЗИ ЗА ГРАДЊУ ДОМА

У ПЕРИОДУ ОД 30.МАРТА ДО 1.СЕПТЕМБРА 1988.

Ђорђе Козић -----	270	Радмило Б.Живковић -	250.
Марко Милекић ----	50	Манојло Поповић ----	500
Митар Козомара ---	30	Марко Бањанин -----	500
Спасоје Цвикић ---	200	Милош Дакић -----	50
Момир Кујовић ----	500	Марко Грмуша -----	200
Петар Јевтовић ---	50	Вера Ковачевић -----	300
Милан Кљајић -----	1300	Раде Оклобџија -----	170

РАДОВИ СЕ ПОЛАКО ПРИМИЧУ КРАЈУ. НЕ ДОЗВОЛИТЕ СЕБИ ДА НЕ БУДЕТЕ ПРИЛОЖНИК И ДЕО ОВЕ ЦРКВЕНЕ ГРАЂЕВИНЕ СА КОЈОМ ЂЕМО СВИ ДА СЕ ПОНОСИМО !

КРШТЕЊЕ НАДЕ ЈОВАНОВИЋ

Наш млади хармоникаш Петар Јовановић крстио је своју кћерку 3. јула ове године. Кумовао је Драгимор Плетикапа. Иначе, породица Јовановић има велико поштовање парохијана Калтона, због заслуга које су стекли радом и понашањем. Срећно !

КРШТЕЊЕ ЉИЉАНЕ ТАНАСИЋ

Никола и Анђа Танасић крстише пету кћерку Љиљану 23. јула. Дај Боже да догодине крсте и сина!

Део радника и мајстора за време стављања патоса

Пензионерима припада заслуга за ГИТО - вање патоса. Неколике суботе долазили су редовно док су све завршили. Марка Грумушу су одредили за "боса", зашто?

70. ГОД. ОД ПРОБОЈА СОЛУНСКОГ ФРОНТА

Српска војска која се повукла из Србије на Крф и у северну Африку, одморила се и преуредила, те је поново заузела одређено место на Солунском фронту. У јесен 1916 Срби су уз много жртава освојили Кајмакчалан, а 10 новембра ослободили БИТОЉ. После је настало двогодишње затишје на фронту.

Тек у лето 1918 отпочели су Французи на западном фронту велику офанзиву против централних сила. Француски комадант на Солунском фронту израдио је сагласно са српском Врховном командом офанзивни план, те је 1. септембра отпочела савезничка офанзива на линији Соко-Добро Поље-Ветерник. Српска војска уз помоћ Француза и Енглеза пробије Солунски фронт аустро-мађарских, немачких и Бугарских трупа и нагнају Бугарску на капитулацију. Послије месец и по дана разбијене непријатељске снаге су се повукле из Србије, а 1. новембра 1918. ослобођен је и Београд.

Мајци Србији су притекли у помоћ Срби са разних страна, а нарочито из Америке, као и из Русије.

МИЛУТИН НЕДИЋ ЈОШ У ЗАТВОРУ

Већ је прошло 3 године откако је овај Србин на тешкој робији у Југославији зато што је говорио о невољама које су снашле српски народ, као и што је читао књиге београдских писаца: Вука, Ћосића и др. Суд су изrekli босански Турци, у Тузли.

Кад ће једном београдски политичари да поглед баце и преко Дрине?

СВ. СТЕФАН ШТИЉАНОВИЋ 17. 10.

Стефан, деспот српски, родом је из Паштровића. Он је управљао српским народом у претешким приликама борећи се храбро против Турака и Латина. Праведник Божији и родољуб, овај дивни кнез може се упоредит са св. Александром Невским или са св. Јованом Владимиром. Упокојио се почетком XVI века (по неким 1515 год.). На гробу његовом појављивала се ноћу светлост, према којој су и пронађене његове свете мошти, које су дуго почивале у фрушкогорском манастиру Шишатовцу, па су за време другог светског рата пренете у Београд и положене у Саборну цркву поред тела кнеза Лазара и цара Уроша. Његова жена Јелена видећи нетљене мошти Стефанове и чудеса од истих замонаши се и предаде подвигу до смрти.

СВ. ПЕТАР ЦЕТИЊСКИ 31. 10.

Рођен је 1. априла 1749 год. у селу Његушу. Ступио у чин монашки у својој 12 години. По смрти митрополита Саве 1782 године Петар постаде митрополит, а и господар Црне Горе. Сав свој живот витешки и свети, посвети је овај славни муж своје народу. Уну тра је радио свом снагом да измири завађена племена, а споља да одбрани земљу и народ од грабљивих нападача. Успео је и у једном и у другом послу. Он се нарочито прославио победом над војском Наполеоном у Боки и Далмацији, као и турском на Крусима где је рањен.

Према себи је био суров а према сваком другом праведан и снисходљив. Живео је у једној тескобној келији, као прост монах, и ако је био кнез над једним народом. Упокојио се 18/31. октобра на дан Светог Луке 1830. године.

Његове чудотворне мошти почивају нетљене у манастиру цетињском. Господ га прослави на небесима и на земљи, као верног и трпељивог слугу свога.

СВЕШТЕНИК НА СЛОБОДИ НАКОН 40.ГОДИНА РОБИЈЕ

Руски свештеник Василије Шипилов, стар 60. година недавно је пуштен са робије. Провео је равно 40 година у совјетским затворима, логорима и психијатријским клиникама. Пуштен је на тражење Регана, америчког претседника 31. маја о. г.

На целом телу носи ожиљке гулага. Тешко се креће, поломљених ногу... Редовно је био тучен кад би се прекрстио.

Биће смештен у руском манастиру код Њујорка.

СТАЊЕ СВЕШТЕНСТВА У АУСТРАЛИЈИ

Кад сам био на освећењу манастирског имања пре седам и по година свештенство је било махом старо у својим шездесетим годинама, а није их ни било у већем броју. Једино је наш свештеник штрчао међу њима, јер је био свега 30 година. Додуше, и о. Мићо се онда добро држао.

Данас је сасвим другојачија слика. Скоро да је пола и пола. Половина старијих и половина млађих свештеника. Прво је стигао у Перт о. Милорад Соактар, па онда о. Драган Сарачевић у Кабрамату, затим о. Душан Стефанов у Вајкол код Бризбана и сад пред Ускрс о. Јаков Јовић у Канберу. Активорао се опет о. Драган Јоцковић, а такође је рукоположен отац Владислав Ђорђевић на ђилоншку парохију. Остају још од старијих: о. Божа Арчон у Блектауну, о. Драги Петковић у Аделаиду и о. Јован Вукадиновић у Волонгону. Нама свима познати о. Милан Цветковић није пристао ни у старе ни у младе, али се јуначки држи у врућем Бризбану. Још кад би Бог дао да се и владика Петар опорави, онда би свима срце било на месту.

ДОБРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ К.С. СЕСТАРА

НА ДАН СЛАВЕ ОГЊЕНА МАРИЈА 31. ЈУЛА 1988.

Алекса Шиповац	20	Илија Врцељ	20
Вито Обрадов	50	Радојка Стефановић	20
Драгица Оклобџија	100	фамил. Томашевић	40
ЦШО Ст. Албанс	100	Алексија Милановић	10
Милан Ковачевић	50	Фамилија Дакић	20
фамилија Сојевић	50	Александра Јакшић	20
КСС Ст. Албанс	50	Милица Илић	20
Мира Игов	20	Неђо Шиповац	20
ЦШО Ђилонг	50	Бранко Ђорђевић	50
Дража Стефановић	20	Милан Цимбаљевић	20
ЦШО Јалорн	50	Васо Груловић	20
КСС Јалорн	50	Милан Станић	10
Драгољуб Петровић	20	Раде Чулић	100
ЦШО Водонга	50	Милан Јеврић	20
КСС Водонга	50	Александар Миља	20
Жарко Видаковић	20	СИК "Његош"	30
ЦШО Френкстон	50	Миле Костадиновић	20
КСС Френкстон	50	Милан Кнежевић	30
Божо и М. Миленковић	20	Радмило В. Живковић	40
Милка Поповић	20	Миле Булатовић	20
КСС Ђилонг	50	Љубо Наградић	20
Станија Мировић	20	Бранко Стакић	10
Петар Лалић	20	Пајо Јовановић	10
Удружење бораца ДМ	30	Мица Ђурић	10
Лазар Јузбашић	20	Драган Контић	10
Српски четници	70	Вера Станковић	10
"Вук Караџић" СНУ	50	Живота Нешић	50
Савко Даниловић	20	Вито Новаковић	20
Српска Н Одбрана	30	Десимир Николић	70
Милан и В. Кљајић	30	Раде Јоветић	20
Тодор Лолић	20	Вуле Меденица	20
Милош Видачић	20	Митар Козомара	20
Српски ратници	10	Бранко Милекић	50
Атанасије Новаковић	10	Глигорије Хешков	30
С С Клуб "Србија"	50	Коста Наградић	50
Павле Јевтовић	20	Живомир Николић	20
Дмитар Вранешевић	30		
Софија Духон	30		

НАСТАВАК ПРИЛОГА СТР. 43

+Милутин Радовановић

+ МИЛУТИН
РАДОВАНОВИЋ
у ношњи

У суботу 21.маја 1988 упокојио се Милутин Радовановић, а опело му је извршено 24.маја у храму Светог Ђорђа у Ст.Албансу. Преносимо вам говор који је одржао наш свештеник о.Драгомир тога дана:

"Опраштамо се данас заувек од доброг човека, доброг домаћина и доброг Србина. Својим животом био је оличење српског домаћина. Честит, побожан и простодушан је био наш покојни чика Милутин.

Изгубили смо поносног Србина из Ст.Албанса који је свуда ишао са својом шајкачом, а да се ником за то није замерио, нити је њему пак ко замерио. Чувао је своје-поштовану туђе. Видимо ми у нашим заједницама деобе: по генерацијама – старији и млађи; деобе по покрајинама и деобе по политичком убеђењу. Код покојног Милутина није тога било. Сви су му Срби мили били и сви су имали приступа у његовом скромном дому, и сви се они данас опраштају уз молитву од њега. Али он није био млак. Знао је и да се

расрди на нешто што зна да није истина. Кад му неки од млађих пребаци због краљеве и Дражине слике, он би га благо укорио: "Па то су бре, Срби. А Дража је био Солунац". На том би се тај разговор и завршио.

А о његовој побожности да и не говоримо, и не само он, него и његова читава породица. Док сам био овде шест година није било недеље или празника да нису били сви у цркви или неко од њих.

После ропства настанио се у Аустралији и оженио

се у 56-тој години живота и са супругом Драгињом у хармоничном браку имао четворо деце. Кћерку и три сина. Све их је извео на пут и најзад се мирно, без бола упокојио у Господу, напунивши 82. године живота!

Сахрањен је у српској парцели у Спрингвалу.

Његова кћерка Милица је редован појац у нашој цркви, што је за похвалу и пример свима осталима.

ПРИЛОЗИ СА СЛАВЕ КСС - НАСТАВАК

Владо Бошњак	20	Михаило Томић	20
Кристина Борисављевић	20	Л. Брковић	15
Иванка Манојловић	20	Власта Михаиловић	50
Невенка Бањанин	20	Манојло Поповић	20
Нада Бањанин	10	Илија Чубрило	30
Јово Бањанин	50	Вангел Спасовски	20
Бранко и Ана Пјевач	20	Исо Карлеуша	25
Драгољуб Гвозденовић	20	Драган Ђорђевић	20
Стефанија "	20	Чеда Стојановић	20
Виљко Цвијетић	20	Бранка и Р. Живковић	20
Марко Грмуша	20	Раде Оклобџија	30
Јован и М. Пјевач	40	Зорка Шиповац	10

П О М Е Н
 СРПСКИМ
 КРАЉЕВИМА
 + ПЕТРУ II
 + АЛЕКСАНДРУ
 + ПЕТРУ I
 У НЕДЕЉУ
 6. НОВЕМБРА
 + 3. НОВЕМБАР 1970.

TEL.: 874 1349 Aft. Hours

Kosta Nagradic & Sons

PAINTERS & DECORATORS

WALLPAPERING & RENOVATIONS A SPECIALTY

FREE QUOTATIONS

31 Carween Avenue
Mitcham 3132

Коста и синови
су добри
чланови цркве
и добри људи.
Они су исто
тако добри
мајстори за
фарбање, због
чега их вама и
препоручујемо.

John Allison/Monkhouse

Funeral Directors

94 VICTORIA STREET, NORTH RICHMOND 3121

TELEPHONE:(03)428 3518

П О Г Р Е Б Н О П Р Е Д У З Е Ћ Е
ОРГАНИЗУЈЕ И ОБАВЉА САХРАНЕ У БИЛО КОМЕ
КРАЈУ МЕЛБУРНА, ВИКТОРИЈЕ ИЛИ АУСТРАЛИЈЕ.
ПО ПОТРЕБИ БАЛСАМУЈЕ И ШАЂЕ У СВЕ ДЕЛОВЕ
СВЕТА.

УСЛУГА 24.ЧАСА У НЕДЕЉИ

Позовите нас тамо где смо вам најближи:

SPRINGVALE (централа)	547 7711
BENTLEIGH	557 4155
BRIGHTON	592 7011
BRUNSWICK	380 1592
COBURG	386 1698
CAULFIELD	211 4515
FRANKSTON	783 7722
MORNINGTON	(059) 75 2132
RICHMOND	428 3518
SANDRINGHAM	598 2592

TAXATION

VEKOVICH & ASSOC.

29. SUSAN ST — 439 6385
ELTHAM, VIC.

Испуњавамо све врсте формулара
за пријаву пореза - на доходак,
business, p/ship и слично.

Пружамо вам бесплатну саветода-
вну службу.

KOSOVO Radio & T.V. Service

75 Scotchmer Street
North Fitzroy

Phone: 481 3269

Manager: P. SOJEVIC

★ *Color T.V.*

★ *Hi-Fi*

★ *Antenna Inst.*

★ *Reconditioned
T.V.s*

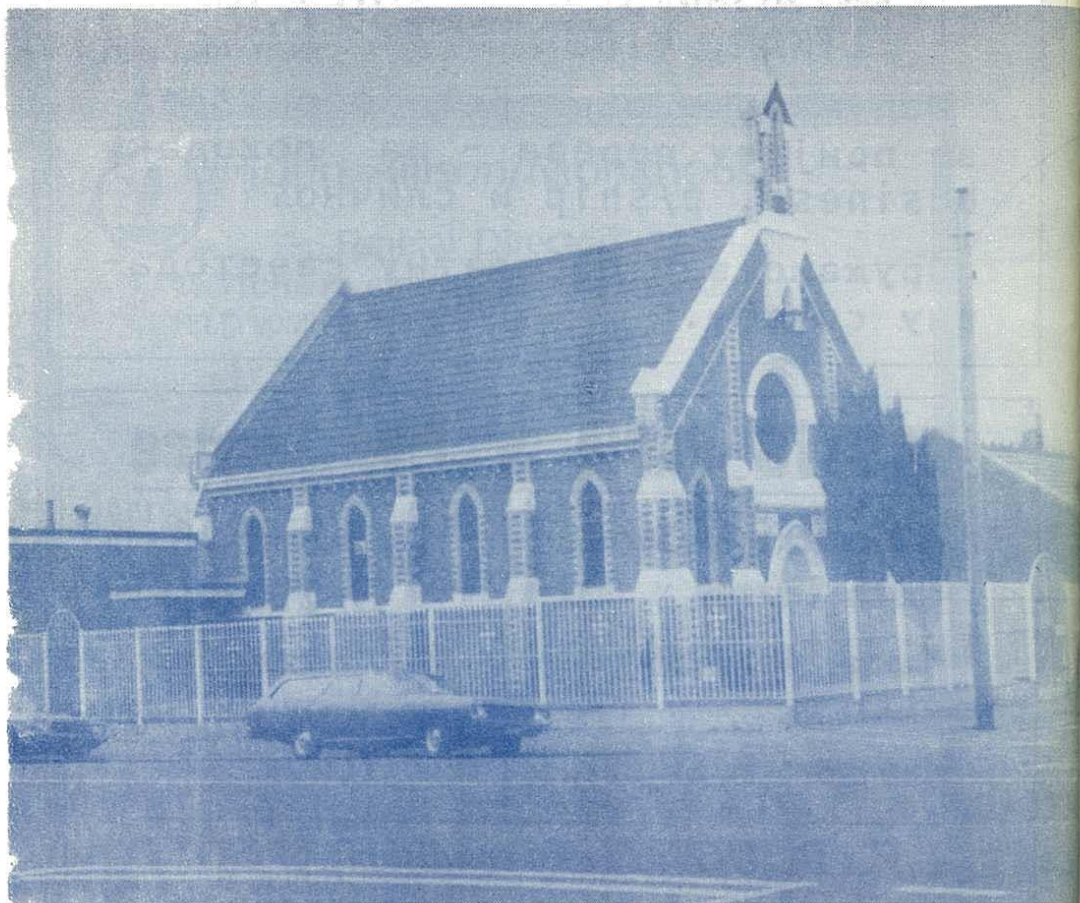
T.V.s BOUGHT (any condition) & SOLD

ВРШИМО ПОПРАВКЕ ТЕЛЕВИЗОРА У
БОЈИ И ЦРНО-БЕЛИХ, ГРАМОФОНА,
ИНСТАЛИРАМО АНТЕНЕ, КУПУЈЕМО
И ПРЕПРОДАЈЕМО ТЕЛЕВИЗОРЕ.

ВЛАСНИК ПЕТАР СОЈЕВИЋ

SVETOSAVNIK

SAINT SAVA PARISH PUBLICATION

FREE SERBIAN ORTHODOX CHURCH

“ST. SAVA”

230 STATION ST., NORTH CARLTON, VIC., 3054